

Blossoming Bough

פרשת קרח תשע"ט

NUMBERS

PARASHAS KORACH

17 / 18-28

one staff for each father's house, from all their leaders according to their fathers' house, twelve staffs; each man's name shall you inscribe on his staff. ¹⁸ And the name of Aaron shall you inscribe on the staff of Levi, for there shall be one staff for the head of their fathers' house. ¹⁹ You shall lay them in the Tent of Meeting before the Testimony, where I meet with you. ²⁰ It shall be that the man whom I shall choose — his staff will blossom; thus I shall cause to subside from upon Me the complaints of the Children of Israel, which they complain against you. "

²¹ Moses spoke to the Children of Israel, and all their leaders gave him a staff for each leader, a staff for each leader, according to their fathers' house, twelve staffs; and Aaron's staff was among their staffs. ²² Moses laid their staffs before HASHEM in the Tent of the Testimony. ²³ On the next day, Moses came to the Tent of the Testimony and behold! the staff of Aaron of the house of Levi had blossomed; it brought forth a blossom, sprouted a bud and almonds ripened. ²⁴ Moses brought out all the staffs from before HASHEM to all the Children of Israel; they saw and they took, each man his staff.

²⁵ HASHEM said to Moses: "Bring back the staff of Aaron before the Testimony as a safekeeping, as a sign for rebellious ones; let their complaints cease from Me that they not die." ²⁶ Moses did as HASHEM had commanded him, so he did.

2

23. וַיִּגְמַל שְׂקָדִים — And almonds ripened. Almonds blossom and grow to maturity rapidly. The growth of the almonds on Aaron's staff symbolized to the people that anyone who moves against Aaron's status as Kohen Gadol [or, according to Ramban, the status of Levi] would be punished swiftly (Rashi).

Just as almonds grow rapidly, so the tribe of Levi serves God with alacrity, zeal, and vigorous devotion (R' Hirsch).

25. לְמִשְׁכַּת — As a safekeeping. The staff remained in bloom for centuries. It was placed in front of the Holy Ark through most of the First Temple era, together with a flask of manna (Exodus 16:33-34), until they were all hidden by King Josiah (Yoma 52b).

דרש מרדכי

7 173 4

3 R. Asher Weiss

AFTER BNEI YISRAEL CHALLENGED AHARON'S POSITION as Kohen Gadol, Hashem instructed them to make a final test, by which Aharon's position would be proven once and for all. The leader of each tribe placed his staff in the Mishkan, with Aharon's staff among them, representing the tribe of Levi. A

miracle then occurred, in which Aharon's staff sprouted flowers and almonds, signifying that he and his tribe had been chosen by Hashem.

The Rashbam notes two aspects of this miracle. First, it was miraculous that a stick of dry wood suddenly sprouted flowers and almonds. Second, the flower usually falls off as the fruit or nut begins to develop. In this case, Aharon's staff bore flowers and almonds at the same moment. What was the unique significance of this sign, and why was it chosen to answer the challenge against Aharon's priesthood?

נס גדול נעשה בפריחת מטה אהרן ועיין בפירוש הרשב"ם על אתר, שהפריחה והניצה וגמילת השקדים הכל נעשה לעיני בני ישראל וזה לשונו: נראה לפי הפשט כשהוציאו משה מצאו שפרח ולא יותר כדכתיב: "והנה פרח מטה אהרן". אבל אחר כן "ויצץ ציץ", לעיני כל ישראל. ואחריו כן ויגמל שקדים

שאילו כן היה הענין תחילה, הנה לא היתה נראית לא הפריחה ולא הניצה וגם לא היה לו לכתוב והנה פרח, אלא והנה גמל שקדים מטה אהרן לבית לוי. כלומר בני ישראל האו בעיניהם כיצד הצץ ציץ וכיצד צומחים על המטה שקדים, ועיין בהעמק דבר שהביא בשם תוס' ישנים ביומא שהיו על המקל כל השלשה דברים במקומות חלוקים גם פרח וגם ציץ וגם שקדים, נס כפול ומכופל. ובזה הוכיח להם משה שלא עשה מליבו, אלא, אהרן הוא בחיר ה'.

5

והיא תימה עצומה. לאחר כל מה שאירע לקרח ולעדנו קבל עם ועדה, ולאחר המגיפה הנוראה שעצר אהרן הכהן בגופו ממש, האם עדיין היו צריכים הוכחה. וכבר העיר ה'אור החיים' הקדוש על הדברים עיי"ש.

6 373 3

אי אפשר לראות את האמת רק כאשר האדם נפגע

אמנם תמהו רבותינו בעלי המוסר זצ"ל מדוע לא צוה הקדוש ברוך הוא למשה רבינו לעשות כן בתחילה לפני בליעת אנשי קרח באדמה ומיתת מאתים וחמישים מקריבי הקטורת, מיד כאשר נתקלו על משה ועל אהרן. היה יכול להוכיח להם את צדקתו על ידי נס השקדים.

ומבארים רבותינו, בזמן אחאב היו בני ישראל עובדים עבודה זרה, אליהו הנביא נפגש עם אחאב בשעה שהיו לנחם אבלים את חיאל בית האלי שבנה את חומת יריחו ועבר על שבועתו של יהושע בן נון, חיאל בית האלי נענש במיתת כל בניו, נתקיימה בו קללת יהושע: "בבכורו ייסדנה ובצעירו הציב דלתיה", אליהו הנביא הלך לבית האבל לנחמו ושם פגש באחאב היו מתדיינים על הפסוק: "וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני ה' אשר יקום ויבנה את העיר הזאת את יריחו בבכורו יסדנה ובצעירו יציב דלתיה" אמר:

"ברוך הוא אלהי הצדיקים שמקיים דברי הצדיקים" היה שם אחאב, אמר להם אחאב: "וכי מי גדול ממי משה או יהושע". אמרו לו: משה, אמר להם: בתורתו של משה כתוב: "השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם", מה נאמר אחר כך: "ועצר את השמים ולא יהיה מטר", לא הנחתי עבודה זרה בעולם שלא עבדתי אותה וכל הטובות והנחמות שיש בעולם באו בדור, דבריו של משה לא מתקיימים ודברי יהושע מתקיימים? גדול התלמיד מן הרב, אמר לו אליהו: "אם כדברך חי ה' אלהי ישראל אשר עמדת לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי". ואז נעצרו הטל והמטר שלש שנים עד אשר עשה אלהיו את מה שעשה בהר הכרמל וירדו גשמים.

גם כאן קשה לשם מה הוזקק אליהו לעצור את המטר שלש שנים עד שלא נשאר תבן גם לבהמות, מיד היה לו לכנס את עובדי הבעל ולומר להם להביא

שני פרים ולבקש שתורד אש מן השמים וכו' עד שכל עם ישראל יצעקו "השם הוא האלוקים".

אך האמת היא, כי האדם יכול לראות את האמת על כל צעד ושעל, כל מי שמתבונן מעט יכול לגלות את האמת, אך מי שאינו רוצה להכיר באמת לא יעזרו לו כל המופתים והניסים וכמו שאליהו עצמו ביקש "עניי שלא יאמרו מעשה כשפים".

הגאון מוילנא אמר, שגם אם היה מוריד לאריסטו את כל מערכת גרמי השמים למול עיניו והיה מראה לו את מציאות השם הוא היה נשאר בכפירתו, הדרך היחידה שעמדה לפני אליהו הוא שיהיה רעב שלש שנים, במצב של רעב כולם הולכים למות, ליבם נכנע והם מוכנים לקבל את האמת.

כמו כן אם משה רבינו היה עושה את המופת של פריחת מטה אהרן לא היה הדבר מועיל מאומה, רק אחרי שראו בעיניהם כיצד עדת קרח נבלעת באדמה, כיצד מאתים וחמישים מקריבי הקטורת נשרפים, אז נכנע לבבם ורק כעת ליבם היה מוכן לקבל את האמת ולהאמין בה' ובמשה עבדו.

כאשר ראו אח"כ, ולשם מה הענישם תחלה באלו ג' העונשים הנוראים והוכו בני ישראל כאשר יגוד הקנה במים! אכל כבד צוה הנביא (ישעי' כ"ח) ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם כי כלה ונחרצה שמעתי, ואחז"ל (מס' ע"ז י"ח) קשה הליצנות שתחלחח יסוריך וסופה כליה וכו' ע"ש, וכבר האריך בענין זה במסלת ישראל פ"ה וביאר כי זהו דבר שהדין נותן אותו, כי מי אשר מתפעל מן ההתבוננות ומן הלימודים אינו צריך שיתייסר בגופו וכו', אך הליצים שאינם מתפעלים מן התוכחות מפני כח הליצנות אין להם תיקון אלא השפטים וכו' ע"ש, הוא הדבר שאמרנו כי ע"י הליצנות מרכיב האדם את הבהמה אליו לראשו, ומה יועילו לו כעת התוכחות, ולכן נכונו לליצים שפטים" (משלי י"ט), לשבור כח הבהמי ששלט על אדם זה, ואז יתחכם וישמע מוסר, משאי"כ מטיקרא שאין הטעם הדיעה מושלים בו, ואי אפשר לתת לו ערמה ולהנהיגו (מס' שם), וזהו מה שבאו על בני ישראל עונשים גדולים מתחלה על דבר קרח, כי בעשותו אהם ליצנות, טמטם לבם וביטל הרגשותם, שלא ידעו ולא יבינו להתעורר אל החשבון והפשפש במעשים, ואף אם יפתחו להם השמים ושמי השמים, אל פעל ד' לא יביטו" — ולא ישיגו ארחות חיים, כי בכח הליצנות יפיל האדם הכל לארץ ולא יעשה בו רושם כלל, ולא מפני חולשת העיניים, ולא מפני חסרון הבנת הלב, אלא מפני כח הליצון הנורס כל עניני המוסר והיראה (מס' שם), ומשום כך הוזקקו בלועזי דקרה ולשרופי דקרה ולהגוף בעט, שנשבר לבם בקרבם ממוסר העונשים, וסר הטמטום המתלוצץ שמעורר העינים ומחריש האזניים, אז הראה להם הקב"ה ענין המטות כי באהרן בחר והוא הקדוש, ויראו ויקחו אין משהו.

פלא גדול, לשם מה נצרכו בני ישראל למופת של פריחת המטה כדי להוכיח שהכהונה שייכת לאהרן, הלא כולם ראו את עונשו הנורא של קרח ועדתו ומה צורך יש בראיות ואותות?

אלא, ביאר הגה"צ רבי יחזקאל לוינובז' זצ"ל משגיח ישיבת פוניבז', כאן אנו למדים את נוראות כח נפשו של האדם, שלמרות שרואה פירכה גדולה שכזו, קשה לו להשריש מלבו דמיונות שקנו להם מקום בליבו, ולכן אמר משה להקב"ה "אם כמות כל אדם ימותו אלה לא ד' שלחני", ואומר המדרש שמשה רבינו טען להקב"ה שגם אם ימותו כל עדת קרח על מיטותיהם לא ישפיע הדבר לעקור טענותיהם, כאן רואים אנו שגם כשהידש הקב"ה מיתה של פתיחת הארץ עדיין צריך היה הוכחות שהכהונה שייכת לשבטו של אהרן.

עד היכן מגיעים הדברים. רש"י מביא (דברים כ"ח) "אשר קרד" — "לשון קוד וחום, צננך והפשירך מרתיחתך, משל לאמבטיה רותחת שאין כל בריאה יכולה לירד... אף על פי שנכווה הקרה אותה בפני אחרים". הרי לנו שכולם רואים שעמלה נכווה כולו. בכל אופן טבע האדם שיכול להשאר עם השפעת

הקפיצה בלי להתבונן ולצדף לכך גם את מה שנכווה, וזה טוד גדול בכוחות הנפש שכל כך גדולה השפעת הסביבה על האדם, שגם כשרואה ומבין מיד עד כמה מה שרואה הוא שקר וכזב, מ"מ זה משפיע.

עד כמה יש להזהר שלא תכנס לאדם שום השפעת רע.

ממדרש שמש - במדבר עמ' ס"ו

218 □ STEP BY STEP

בני ישראל, כמו שמעיד הכתוב: "וינבא משה את המטות לפני ה' באהל העדת, ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצא ציץ ויגמל שקדים. ויצא משה את כל המטות מלפני ה' אל כל בני ישראל ויראו ויקחו איש מטתו" (שם יז, כב-כד). האם לא יכלו לעשות אותו מתחלה בשעה שפרצה המחלוקת ולהציל על ידי כך הרבה נפשות מישראל?

לא. בשעה שפרצה המחלוקת לא יכלו להכריע בין החולקים על ידי מבחן המטות. אדרבה, מבחן זה היה מוסיף שמן למדורת המחלוקת. כי מחלוקתו של קרח מקורה בקנאה אישית. כי "מה ראה קרח לחלוק עם משה? נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור" (רש"י שם טז, א עפ"י במד' פ"ח ס"א). ולא רק קרח נתקנא אלא גם עדתו מי היתה עדה זו? כולם נשיאים היו. "ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם" (שם טז, ב).

נשיאים רוצים להיות יותר גדולים משעשו אותם. מי שטועם טעם הכבוד, רודף אחריו עוד ועוד. וכבר אמרו חז"ל: "ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח ועדתו" (אבות פ"ה מ"ז). גם קרח וגם עדתו לא עשו מה שעשו לשם שמים, אלא מתוך קנאה. ואת הקנאה הזאת אי אפשר להכריע על ידי מבחן המטות. אדרבה, אם המטות יוכיחו שאהרן הוא הנבחר ולא הם, תגבר הקנאה עוד יותר. אנשים שלא בחרו בהם, יקנאו במי שה' בחר בו.

מבחן המטות כוחו יפה רק לשכנע את אלה מבני ישראל שלא כבוד עצמם הם דורשים, אלא כבוד נשיאי שבטם הם דורשים. אנשים אלה מתכוונים לשם שמים. הם מאמינים בתום לבם שנשיאי שבטם גדולים יותר משהגם באמת, ויולכו כל עדת בני ישראל ממחרת על משה ועל אהרן לאמר אתם החמת את עם ה' (שם י"ז, ו). כל עדת בני ישראל אינם רוצים כבוד. אי אפשר לתת כבוד לכל העדה. כבוד אפשר לתת לנשיאים שבתוך העדה. אלא כבוד בני ישראל רוצים אפוא בכבוד נשיאיהם. העדה תבעה עתה עלבונם של הנשרפים מתוך אמונה שנעשה להם עוול. הם טענו, מה ראייה היתה זאת ששבט לוי הוא הנבחר ונבחר אהרן לכהן גדול ויתכן שבתפלתם או בחכמה שידעתם שרפתם המקריבים" (אבן עזרא שם). מתלוננים אלה אפשר לשכך במבחן המטות. אחרי שיראו שאהרן הוא הנבחר ולא אחרים, לא יתלוננו עוד. מי שמתפש את האמת לשם שמים, האמת מספקת אותו.

מבחן המטות כוחו יפה רק לשכנע את אלה מבני ישראל שלא כבוד עצמם הם דורשים, אלא כבוד נשיאי שבטם הם דורשים. אנשים אלה מתכוונים לשם שמים. הם מאמינים בתום לבם שנשיאי שבטם גדולים יותר משהגם באמת, ויולכו כל עדת בני ישראל ממחרת על משה ועל אהרן לאמר אתם החמת את עם ה' (שם י"ז, ו). כל עדת בני ישראל אינם רוצים כבוד. אי אפשר לתת כבוד לכל העדה. כבוד אפשר לתת לנשיאים שבתוך העדה. אלא כבוד בני ישראל רוצים אפוא בכבוד נשיאיהם. העדה תבעה עתה עלבונם של הנשרפים מתוך אמונה שנעשה להם עוול. הם טענו, מה ראייה היתה זאת ששבט לוי הוא הנבחר ונבחר אהרן לכהן גדול ויתכן שבתפלתם או בחכמה שידעתם שרפתם המקריבים" (אבן עזרא שם). מתלוננים אלה אפשר לשכך במבחן המטות. אחרי שיראו שאהרן הוא הנבחר ולא אחרים, לא יתלוננו עוד. מי שמתפש את האמת לשם שמים, האמת מספקת אותו.

Imagine that you had a GPS that malfunctioned consistently. It told you to get off at Exit 15 instead of 16; it told you to bear right instead of left, north instead of south. You would be furious and you also wouldn't take your GPS too seriously the next time it gave you directions. Whenever you wouldn't know the way, you would either ask those people who knew what they were talking about, or you'd get a new GPS! Similarly, when we come to the realization — and this is very hard to do — that our attitudes and standards are very likely influenced by what we see in the street (or read in the newspapers or hear from the media), it will hit us that our moral compasses are probably flawed and that we should start to take our own opinions with some healthy doses of skepticism. At the same time, we should more acutely feel the need to consult with chachamim whose lives have been shaped solely by Torah ideals.

"אין מטה אלא שבועה, שנאמר (חבקוק ג, ט): שבועות מסות אומר סלה, לוי, כדאי לוי בפני עצמו. שבט, כדאי שבט בפני עצמו. אביך, כדאי עמרם בפני עצמו. אחיך, כדאי אחיך בפני עצמו. וגם את אחיך, כדאי בני אחיך בפני עצמן לכרות להם ברית בשמחה" (ילק"ש קורח יח, תשנב)

פלא והפלא, נס בתוך נס. האדמה פוצה את פיה, וממעמקים נשמעות צעקותיהם של בני קורח, המכריזים: "משה אמת ותורתו אמת ואנו בדאיס". מאתיים וחמישים שרופים פזורים בשטח (במדבר טז, לה), ועדיין נזקקים להוכחות?

היש לך הוכחות גדולות ועצומות מאלו!?

נראה, כי לא להוכחה היו הדברים מופנים ומיועדים. הוכחות יש למכביר, אין ספק ואין פקפוק.

המגמה והמכוון הם אל צדקת הבחירה. הקב"ה פונה אל כלל ישראל, להראות ולהוכיח, לא רק את הגופא דעובדא של בחירת משה ואהרן ושבט לוי, אלא את טיבם וסגולתם.

כי לא גזירת הכתוב בעלמא היא זאת, אשר בחרה בהם, בשבט הזה. מהותם המיוחדת, היא סיבת בחירתם. מהותם זאת, מה טיבה? מה סגולתה? * נאמנות. "שבועות מסות אומר סלה". לכן נצטוו הכל להציב מסות בבית ה'.

מסות, על שום מה?

• משום שהמטה מסמל את הבר סמכא, את המושבע, את הנאמן.

לאמור: כל אחד יציב את נאמנותו למבחן. הבה נבדוק נאמנותו של מי עומדת במבחן.

~ "והנה פרח מטה אהרן". נאמנות היא שיא הדבקות בה' יתברך. והרי כש"וואתם הדבקים בה' אלקיכם" (דברים ד, ד), מה קורה אז?

— "חיים כולכם היום" (שם).

נשוא החיים הוא הבלבוב, הפריחה.

כששמו של אהרן ניתן, על מה שלא יהיה, ובלבד שיתייחס לחלות שמו של אהרן, חייב להיות, ומוכרח להיות, "והנה פרח מטה אהרן".

☆☆☆

"דבר אחר, צדיק כחמר וגו' (תהלים צב, יג) מדבר בשבטו של לוי וכו'. ד"א, שתולים בבית ה' (שם, יד) — שלא היו זזים מבית המקדש לעולם, בחצרות אלקינו יפריחו — אלו השירות, תדע לך שהוא כן, שנאמר (במדבר ב, כ) הקרב את מטה לוי וגו' ושמרו את משמרתו וגו'" (במדבר ג, א)

~ הנה כי כן, ה"בחצרות אלקינו יפריחו", הוא תוצאה מ"שתולים בבית ה'".

זה ממש נפלא מאד.

ומהו "שתולים בבית ה'?"

"שלא זזו משם".

מה זה, בעצם, שלא זזו משם?

• "נאמנות", "דבקות".

ומהו יפריחו, אם לא לבלוב. שכן הבלבוב הוא תמצית הפריחה, והפריחה היא תמצית החיים.

ומה מאד מדוייקים הדברים בדברי הז"ל (שם), שקראו על כל זה את הפסוק (תהלים קא, ו) "עיני בנאמני ארץ".

• כלומר, ה"נאמני ארץ" — הנאמנות והדבקות — מעלים את היעני בנאמני ארץ". העין המיוחדת כביכול של הקב"ה, ההשגחה המיוחדת, הדאגה המיוחדת —

— שלמות החיים, הפריחה!

שבט לוי, לא רק שלא סגד לעגל, שבט לוי נקבץ מסביב למשה, שלף חרבות וקיים "והרגו איש את אחיו" וגו' (שמות לב, כז).

שבט לוי לא השתעבד בגלות מצרים (רש"י שם ה, ד), משום שישב בישיבה. לא זז מבית ה'.

קרקע הצמיחה של שבט לוי, הוא "בית ה'", "חצרות אלקינו". שם הוא פורח, שם הוא מבלבב...

שבט לוי לעולם לא יזוז מבית ה'. שבט לוי לעולם לא יחרהר על מידותיו של הקב"ה.

שבט לוי נאמן!

(הנאמן — קשור, דבוק.

חי בשיא הפריחה והבלבוב!!!)

עד כדי כך פורח הוא אהרן עצמו, עד כדי כך חי, עד כי גם אם נקרא שמו על מטה, החזיר בו את עלומיו, את טבעו, את פריחתו...

זהו, איפוא, מה שרצו להראות על ידי עסק המסות.

לא את ההוכחה לעצם הבחירה, חיפשו.

~ את הסיבה, את המידה, את הגורם.

ומצאו.

מצאו את הגורם, מצאו את הפריחה, אשר באה בעקבות הנאמנות.

יתכן מאד, כי בפני כלל ישראל עמדה שאלה, מהי כהונה ולויה? האם המה תפקידים, מעלות, דרגות, או שמא מציאות היא?...

האם תוספת מעלה היא, אשר ניתנה להם על ידי הבורא, או שמא בריאה היא?

— האם יש מקום, אולי, להשיל את המעלה הזאת, את הדרגה הזאת, להתחלק עמה גם עם אחרים, או שמא מציאות היא, בריאה מיוחדת, וכשם שאי אפשר להחליף יום בלילה, ושאר חוקות שמים וארץ וכל צבאם, כך לא

יתכן, פשוט לא יתכן, להשיל או להוריד את האדרת, שכן לא אדרת היא זאת, אלא החיים עצמם...

16 כשכלל ישראל טענו "אתם המיתם את קהל ה'" (במדבר יז, ה), אולי היתה מקופלת בכך הטענה, כי בשביל פיקוח נפש של כלל ישראל, אולי כדאי לטרב להעטר באדרת הזאת, בלבוש הזה, במעלה הזאת, בדרגה הזאת.

• אבל האמת היא, כי אמנם לא מעלות המה, לא דרגות. מציאות היא זאת, בריאה מיוחדת וצמיחה מיוחדת.

כיצד צומחת הצמיחה הזאת? מה ומי גורמים לכך?

~ — "קח את המטה". זהו סמל הסמיכות והנאמנות. משה רבינו, לכל משימותיו, הלך עם מטה. כל שבט עם מטהו. כל אחד משקיע את סמל נאמנותו, אך יחד עם זה, הופקע ממנו כח הצומח. לעולם לא יחזור אל צמיחתו, לעולם אי אפשר יהיה לזרעו, לשתלו או לנטעו.

that it denotes only the first sprouting. צייצים are the buds that push their way out. Hence, there is no justification for saying that ציץ here denotes an advanced stage of blossoming. However, the special quality of the almond tree is that it blossoms even before it grows leaves. This quality is apparent in almond trees even more than in apple trees (see *Shabbos* 88a) or other seed-bearing fruit trees. It hardly shows any leaf formation before it stands in all the glory of its blossoms.

Hence, in our opinion, ויציץ ציץ means: "put forth leaves" [i.e., twigs that bear leaves]. Aharon's staff blossomed here like an almond branch, giving expression to the ideas under consideration here. To elaborate:

✓ Are not all branches of fruit trees similar to one another? They all produce leaf, blossom, and fruit. The same earth bears them all. The rain water that waters them comes to all of them from the same source. The same wind blows through them all, and they all thrive in the rays of the sun.

* Nevertheless, the almond tree stands out among all its comrades in the field. And in what is its uniqueness? In שקידה, from which it gets its name; with zeal, keen devotion, and vigor, it performs its duty and thereby precedes all its brother trees. While they are still making up their minds, it has already completed its work, and it begins immediately with the goal — namely, the blossom, which produces the fruit; the whole purpose of the blossom is to produce fruit. For the sake of the fruit it [the almond tree] then produces its leaves, and toward this same goal it prepares and directs all its sap.

✓ Now, is this not a perfect depiction of the Levite spirit, by virtue of which the tribe of Levi merited to be the representative of the Torah and the Sanctuary? For only the *Levi'im* responded to the call כי לא אלי (Shemos 32:26) and gathered around Moshe, and this spirit is to be inherited by the elite of the Levite family — by Aharon and his sons (cf. Commentary, Shemos 25, end). At the same time, a consoling promise is expressed here. For the almond tree only precedes the others in blossoming and maturing its fruit. It leads the way before its comrades in the field, preceding them in development, but they, too, eventually follow its example. Similarly, the *Levi'im* and the sons of Aharon lead the way in spiritual development and way of life, and the rest of the tribes are called upon to follow their example and attain the same spiritual level.

Let us go yet deeper. There is an idea that evil is not created in the world; however it is certainly made possible. Changing that possibility into a reality is our choice. If we do not pervert

* the world, it remains good. If we deflect it from its natural state we bring evil into being. There is a mystical source which indicates that the higher worlds are created straight and that this finite, physical world represents a "bending" of that straightness. Once a "bend" has occurred, there is a danger. When all is straight, no error can be made. When a bend

manifests, error has not become inevitable but it has become decidedly possible.

→ A *mashal* (allegory) will make this clear. If a person walks along a perfectly straight road he can never lose sight of his point of origin — all that is required is to turn around and look back and it will be clearly seen. But once the road forks, once the traveller has turned onto a road which is at an angle to his

previous path, he can no longer see home. When he looks back

והנה, מיד כשנקרא עליו שמו של אחרון, הריהו פורח, חוזר לחיים...

הוכחה, איפוא, לא רק מעלתם של הלוויים, אלא אף טיבם וסגולתם. הוכחה מציאותם.

לא יתכן, איפוא, פשוט לא יתכן, להתעלם או להשיל את הלוויים או הכהונה.

קורח קועקע מיסודו.

~ וכלל ישראל, אף הוא ראה אל נכון, כי לויח וכהונה, מציאות המה, חלק מן החיים, פריחה היא של "שתולים בבית ה'".

הוא שאמר הכתוב: "עיני בנאמני ארץ..."

☆☆☆

מעולם תמהנו, מדוע הדגיש הכתוב כי כל שבט לקח את מטהו? למי זה חשוב? מה זה מביע? ובעצם, בשל מה היה כל אחד לוקח את מטהו? בשלמה אחרון, הלא מטהו פרח... אבל שאר שבטים, למה?!

אולי ניתן לומר:

~ אדרבא. מטה זה, לימוד עצום יש הימנו, מה מסוגלת לעשות קירבה אל ה', דבקות, נאמנות.

~ יצא כל אחד מן העממים: כדא כדא לעשות זאת תמיד מול העינים, כי כל אחד בלבדו, וכל וחיב להיות יושבית סבת אביר סלה.

ואם תהיה נד עב על דעת, פתוחה תפול על הייולטי...

ואם תהיה נביית בביית מוד הארץ, ואם קלה סקוק כל שהא,

~ ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ ~

— לכל צמח, תנאי צמיחתו שלו. לצמח, יש להתאים את הקרקע, מתוכה יצמח ויפרח.

לא בכל קרקע, יצמח כל צמרו.

* אם מטה אחרון פרח בחצרות ה', משמע, זוהי הקרקע המתאימה לו.

~ המטות האחרים, לא פרחו. משמע "בחצרות השם", אינם קרקע צמיחתם. לכן, מובן מאליו, כי הכהנים חייבים להיות "שתולים" בבית ה'.

— משמע, קבועים, לא ארעיים. זהו טיבם, זהו מקומם.

אם שם ישתלו, שם יפרחו. מובטח להם כי יפרחו.

~ לכן "ומן המקדש לא יצא" (ויקרא כא, יב).

כי כך היא צורת שתילתם.

"והנה פרח מטה אחרון".

he sees only a lonely fork in a lonely road. It becomes possible to forget where the origin is. And that is how the world is built. The higher worlds are straight and the angelic inhabitants of those worlds see reality plainly, undeniably, and of course are not free to forget it. But we, inhabitants of the finite, see only the finite as a point of origin. To see the spiritual one must be able to see around corners! One has to be able to see into a dimension which is essentially invisible from here. The very fact of a finite Creation intrinsically hides the spiritual. Of course that is not bad — it provides the framework within which to exercise free will; one can look at the world and choose to see its incredible beauty, its plan-and-purpose, its glow. That is the correct utilization of the smokescreen of the world — to penetrate it. But one can just as easily see it as skin-deep, finite only, filled with random accident, and that is bad. Good and bad lie only in the choice of perception.

22

To straighten what is bent. That is our task. Not to be deceived by a bend in the road. The name of the Jewish people ישראל (Israel) spells ישר אל the straight one of Hashem! And the other classical name by which we are called is ישרון (Yeshurun) which spells ישר straight to the "י" the letter which indicates the fiftieth level, the level of transcendence. In fact, the word which

Now let us return to the *mateh*. The mystical source we referred to earlier explains that the word *mateh*, a staff, is from the root meaning to bend נטה, or to tend in a particular direction, or to stretch out from the source (Noteh shamayim ve'yosed aretz — He extends the Heavens and founds the earth). In fact, a staff is really a branch, that which branches, bends, away from the trunk. That is why the

So the *mateh*, somehow, stands at the junction between heaven and earth. It is located at the point where the straight bends. It is in fact an agent of Creation, poised to reveal the straight bright line of Hashem's presence in the world — it is the immediate agent of miracles; when it appears, the world obeys.

23 R. Asher Weiss

There were two aspects to Aharon's role as Kohen Gadol. On one hand, he made an outward display of "kavod u'tiferes — glory and splendor,"²²⁵ by wearing glorious raiment made of gold, techeiles and precious stones. The Ramban explains that these were the types of clothing worn by kings at that time.

On the other hand, more significantly, he offered *korbanos* to atone for Bnei Yisrael, and disseminated Torah among them, as the *pasuk* states, וְיִשְׁמְרוּ דַעַת כְּהֵן יִשְׂרָאֵל וְיִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ — "For the lips of the Kohen should safeguard knowledge, and you should seek Torah from his mouth."²²⁶

Korach envied the glorious garments of the Priesthood, and the honor that this entailed, but he did not realize that this was no mere superficial display of prestige. Aharon merited the priestly garments as a result of his constant effort to improve his character, help other people, teach Torah, and serve Hashem in holiness and purity. When Aharon was first informed that his younger brother Moshe would be the king and savior of Bnei Yisrael, his heart overflowed with joy.²²⁷ Moshe feared that Aharon might be jealous of him, but Aharon had risen above these traits. Rashi tells us that in reward for his selflessness, Aharon merited to wear the *Choshen* (jeweled breastplate) on his heart.

So too, each of the priestly garments atoned for a specific sin or character flaw. The breeches atoned for indecency; the turban atoned for arrogance; the belt atoned for impure thoughts; the robe

atoned for *lashon hara*; the *tzitz* atoned for brazenness.²²⁸ Aharon merited to wear these garments, since he strove to perfect himself in these areas, and inspired others to do the same.

Without the inner service of the heart, the outer display of grandeur is shallow and worthless. Korach desired only the honor of the Priesthood, without the character improvement that this demanded. Therefore, his bid was doomed to failure.

The flowers on Aharon's staff represented the outer beauty, honor, and splendor of the Priesthood and the Mishkan, while the almonds represented the "fruit" of this beauty — the practical benefit that gave substance and meaning to the outer display. R' Yehudah HaLevi composed a poem, in which he said of Greek philosophy, "Do not be swayed by the wisdom of the Greeks, which has only flowers, but no fruit." In other words, it seems graceful and beautiful from without, but it has no substance within.

To symbolize Aharon's singular greatness in both aspects of Priesthood, and the perfect balance between his depth of character and his outward display of grandeur, his staff blossomed with flowers and almonds together, thus proving for all generations to come that he had truly merited his position as Kohen Gadol.

25

שנג שיחות קרב קובץ ר' אבנר

משמע שמכאן ולהבא נשקטה המחלוקת. צריכים לבאר איזה סימן ראו בפריחת הציץ ובגמילת השקדים שנתפעלו ממנו כל כך ששקטה המחלוקת, הלא בני ישראל טענו אתם המתם את עם ה' (במדבר יז: ו). אחר שפתחה הארץ את פיה ובלעה את קרח ועדתו, ולא נתפעלו מנס זה של פתיחת פי הארץ ולמה שיתפעלו מפריחת הציץ ובגמילת השקדים. נראה, עיקר טענת קרח ועדתו היתה שעשה משה רבינו שלא כהוגן שמינה רק ממשפחתו ולא מינה משאר בני לוי, וטענה זו נסתרה ממה שיצא ציץ ויגמל השקדים ובוזה נשקטה המחלוקת שהבינו טעותם.

ביאור הדבר, אהרן הכהן לא נתמנה ברצון משה רבינו רק נבחר מפני שע"י רב עמלו ויגיעה זכה הוא בכהונה. כתיב ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר

הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבו (שמות ד: יד) פרש"י לא כשאתה סבור שיהיה מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה ומשם זכה אהרן לבגדי החשן הנתון על הלב ע"כ. משה רבינו מיאן לילך בשליחותו של הקב"ה מפני שחשש שאחיו הגדול יקפיד על התמנותו, שעד אז אהרן היה המנהיג ועכשיו בא משה ולקח את הנשיאות על אף שלא סבל סבל בני ישראל, וגם הוא אחיו הקטן. א"ל הקב"ה שטעה, אהרן לא יקפיד עליו ולא עוד אלא אדרבה וראה ושמח בגדולת אחיו, ואז הסכים משה לילך בשליחותו של הקב"ה.

הנה טבע האדם להקפיד בכגון דא, אבל לאחר שנים של יגיעה ועמל רב עלה בידו של אהרן שני דברים, חדא, שלא להקפיד על אדם אחר אפילו על התמנות אחיו הקטן ושנית לא די בזה שלא יקפיד אלא שישמח בגדולת אחיו לגמרי היפוך טבע האדם. אהרן הכהן השקיע עמל רב ויגיעה עצומה בעבודה זו, וראוי להתמנות לכהן גדול, שיעמוד לפני ה' ולבקש שיכפר עונותיהם.

כשראו את המטות ואת ה"ויצא ציץ ויגמל שקדים", הבינו בני ישראל שאם זורעים צומח, ואם לאו אינו צומח. אהרן עשה זריעה וצמחה המדה של "לב שמח בגדולת אחיו" וזכה לכהונה גדולה. לכן מאליי שקטה המחלוקת שאין על אהרן תביעה, מי שזורע צומח לו, אהרן שזורע זכה לכהונה גדולה. [קובץ שיחות ח"ב חקת]

From the wording of the text, it is clear that on Aaron's staff, the blossoms also remained; otherwise, it would not have been known that there were previously blossoms and small fruit. The Talmud (Yoma 52b) also states that Aaron's staff with its almonds and its blossoms were hidden with the Ark. *Tosafos Yeshanim* states that usually when there are almonds, there are no longer any blossoms; in this case a miracle occurred, and the blossoms remained. What was the necessity of such a miracle?

Perhaps Hashem intended to demonstrate that the blossoms of sanctity do not disintegrate. The fruit of the *mitzvah* is the performance of the *mitzvah* itself, and the blossoms are the preparations leading up to it. From here we learn that even the blossoms remain forever, for all the toil and the pain that a person has to endure in order to fulfill a *mitzvah* and learn Torah remain. Unlike material things, for which a person is paid only for the fruit, i.e. only for the final result, but not for the effort put into it, the preparation which goes into the performance of a *mitzvah* will forever endure. The blossoms are the means by which the fruit can grow, and they symbolize the preparation to ensure that the ultimate aim, the performance of the *mitzvah*, is realized. The blossoms, these preparations for Torah study and *mitzvah* observance, are never lost, and reward is paid for all of them.

The same idea is expressed by the Rabbis (*Berachos* 17a): Fortunate is he whose toil is in Torah. The reason for this is because the toil itself is a matter of utmost importance. This is unlike the effort expended in worldly matters, where only the reward resulting from the work is important, and man toils only because he would not receive any reward if he would not work. People work to earn a livelihood and accumulate wealth from hard work, but take no pleasure from the work, because one would surely be happier to attain his goal without that struggle. The toil in Torah and *mitzvos*, however, is itself good fortune for a person. For this reason, the blossoms and the unripe fruit remained with the ripe almonds on Aaron's staff for

they were all holy. This miracle transpired because Aaron merited the *kehunnah* by dint of his deeds, for in all his toil and his work, there was nothing superfluous or wasteful. The same holds true for all who study the Torah. The actions they perform to enable them to learn Torah and perform *mitzvos* are blossoms, and they too will endure forever.

Listen to the words of the Midrash. Hear the words of the Midrash. People who are involved with Torah illuminate every corner of the world. How do people involved with Torah diffuse light throughout the world? What does that mean? And why does the Midrash speak about people involved with Torah? What does that phrase mean - people who are involved with Torah? The Midrash doesn't seem to be speaking about *tzaddikim*. It doesn't seem to be speaking about *talmidei chachamim*. No, it speaks about people who are *osek b'Torah*, people who are involved with the Torah. What does that mean? Whom does that phrase identify?

* You know, the greatest obstacle to our growth, to our being exalted Jews, to our absorbing the great truth of the Torah, is our lack of confidence in our ability to change, to move forward, to better ourselves. We settle into the place where we find ourselves. We settle in for the long run, and there we remain. We make our peace with our situation, but it's a dishonorable peace, a cowardly peace.

דן ויש לומר עוד, דסוד הפרחים שנשארו אף לאחר שהנצו השקדים, בה טמון כי הפריחה לא פסקה, אלא נשארו השקדים עם הפרחים, בהוראה שהפריחה קיימת לעולם.

הנה על התורה נאמר (משלי ג-ה) "עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר" שכן השגת האדם בתורה, מעלותיו וקניניו, היא בכחית שחילת עץ, נטיעה אשר הניב פירות ופירי פירות. וזו היא עבודת האדם, לעלות ולהתעלות בפריחתו בבית ה', מתרומם הוא בשלב אחר שלב, עד שזוכה לראות פרי בעמל התורה. וכל שלב ושלב, כל העלי, היא נדבך נוסף בכינו, עוד קנין ועוד מעלה ומעלה בתורה. לא כן בשאר לימודים ומדעים, כל שלב הוא רק אפשרות להגיע אל המטרה המושלמת, אבל הוא לא התכלית וכן אין לו חשיבות וערך כשלעצמו. לדוגמא, חכמת הרפואה או חכמת החשבון, כל שלב אין לו חשיבות בפניו, אלא היכי תמצא להשלמת הדברים.

* אמנם נטיעה זו של תורה, וחיי עולם נטע בכוכנו, כל לימוד ולימוד, כל עלי ועלי, הרי הם עבודת ה' וקיום רצונו יתב"ש, אין הפריחה נופלת אלא המיד קשרה. הפריחה עם הפרי, פרוחי ופירותי אחוזים ודבוקים זה בזה - וגם גנוזים לעד, זה בזה⁵².

[ה] ונראה לתרץ קושיית ה'תוס' ישנים' באופ"א, שהציעים ופרחים מסמלים התמדה ועמלות בתורה שהביאו למעלתו המרומז ב"שקדים", אבל השאיר הקב"ה את

הפרחים והציעים כדי לרמוז שאל לו לעצור את עלייתו הרחוקה, אל לו לעזוב את המהלך שהביאו עד כה. הלא הכתוב אומר "התעף עיניך בו ואיננו" (משלי כג-ה), ופירש"י, "שאם תכפיל עיניך לסתום עין בהיסח הדעת מהסתכל בהן, מיד ואיננו". וכמו שאפי' בהפסק קל שבקלים, בשיעור שיכפול ויסגור עפעפיו, מתנתק חוט החיים, כן הוא בלימוד התורה, כשמסיה דעתו וסגור עפעפיו מלמוד משתכח ממנו.

* אמר הכתוב (משלי כב-ו) "הנוהך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו". שואל הגה"ר ר' שמחה ויסל מקלם זצ"ל (חיימ"א מאמר קצ) אטו לעת זקנה די הוה החינוך שנמתח בילדותו? אלא הפירוש הוא: יתרגל בחינוך, שגם בזקנותו יחיה מורגל במלאכת החינוך לפי דרכו, ואז יעלה מעלה מעלה⁵³.

אמר הכתוב (משלי טו-כו) "אורח חיים למעלה למשכיל למען סור מדרך משאל מושך", כאן גילה לנו שלמה המלך ע"ה סוד מהות נפש האדם. והגור"א ז"ל בביאורו למשלי שם רמזו וז"ל, האדם נקרא הולך, שצריך לילך תמיד מדרגה לדרגה, ואם לא יעלה למעלה ירד מטה מטה ח"ו, כי בלתי אפשר שיעמוד בדרגה חדא, והוה "אורח חיים למעלה וגו' למען וגו'" כדי שלא יטה לרדת למטה שאולה ומחמת האורה חיים יסור משאול, עכ"ל. והיינו שאל יאמר שאם החסיד את ה"למעלה למשכיל" החסיד רק בהשכלה למעלה, אלא "למען סור משאול מטה"!!! ובחיים אין חנוות באמצע, כי אם

When the Midrash talks about people who are *osek b'Torah*, who are involved with the Torah, it is talking about people who have not made a dishonorable peace, people who are involved in the struggle to bring the truth of Torah into their lives, people whose focus is on giving expression to their *neshamah*. The Midrash is talking about people who are not afraid to admit

to themselves that they are at the beginning of a long road, people who want to learn, to understand, to make the gallant effort. The Midrash is talking about people who are prepared to struggle once and again and a thousand times. The Midrash is talking about people who are filled with fear that they may fail but are nonetheless driven by some mysterious force that pushes them forward.

There are people - formerly non-observant people and even many observant people - who were so far away from the ideal toward which the Torah directs us, and yet they changed, little by imperceptible little, until they became bigger, greater Jews.

When we do something, when we are creative, we create a force of light that can illuminate the darkest corners of the world and ignite a *neshamah* without our even knowing it. Yes, the light of Torah can light many, many candles, millions of them. With the light of Torah we can build the world.

You know, the Gemara says (*Berachos 64a*), "*Al tikri banayich ela bonayich*. Those who learn Torah are not only Your children but also Your builders." This is not a mere play on words. It is an important truth, a crucial piece of information for those

who want to succeed and grow as Jews and as people. We are all builders, all creators. In our commitment to Torah, in our striving to rise even a single micrometer in our insight into the Torah, we create.

The things we do are not just passing motions that disappears as soon as they are done. Not at all. Everything we do is a reality. All our actions are realities, either realities of darkness or realities of light. And we have the free will to make choices. We can choose the light of Torah. We can choose *mitzvos*. We can choose to struggle, to build, to create, to carve out enclaves of light. We are not just doers. We are creators. And what we do matters.

קלט

גדליהו

קרה (ל) י

אור

ד) בסוף מעשה קרה הניחו כל הנשיאים את מטותם לפני ה' וכתיב (וי - כג) "והנה פרח מטה אהרן לצית לוי ויוצא פרח, ויזן זין, ויגמול שקדים". ועי' גמ' (יומא נב:) שמטה אהרן נגנו עם שקדיה ופריחה, ומשמע שאף שדרך האילנות הוא שכשצא הפרי נופל הפרח, אזל צמטה אהרן נשאר גם הפרח. וכן כתב המלצ"ם כאן, ע"ש. (ועי' צמוס' ישנים שם גמ')

וכן צדעה וקנים לצעלי החוס' על החומש שלפי פירושה היו פרחים שלא גמלו שקדים ואותם נשארו, ע"ש. וצפוק כי כתיב "והי' האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח", וי"ל להכוונה היא דמי שאבחר בו יפריח תמיד צמנצ של פריחה והתחדשות ולכן נשאר הפרח אף אחר שגמל שקדים להראות לנו את מדריגת אהרן, כי אף אחר שעלה צמדגה לא נח ולא שקט אלא עדיין הי' לו כח ההתחדשות. וזהו "לדיק' כחמר יפרח" (מהלים צב - יג), שהוא תמיד צמנצ של פריחה. (ועי' מש"כ צפ' צהלותך צענין המנורה על הפסוק "ויעש כן אהרן").

הפריחה, היא שיא החיוניות של הדבר הפרוח. זהו ביטוי הצמיחה וההתגדלות.

כל שאר הדברים, אינם אלא תוצאות הצמיחה. שכן אנו יודעים על הצמיחה וההתגדלות, רק לאחר שנוכחים אנו, כי הדבר גדל, התרחב, התפתח.

~ אין אנו רואים את הגדילה כשלעצמה.

הפריחה, היא היא עצם הצמיחה, ההתרחבות והגדילה. כך רצה הבורא, כי מלבד תוצאות הצמיחה וההתגדלות, תיראה גם הצמיחה כשלעצמה. וזה מתבטא על ידי הפריחה.

• פריחה זאת, קיימת בכל צורות החיים, בצומח ובחי ובמדבר, בהתפתחותם הגשמית ובהתפתחותם הרוחנית.

- חיים רוחניים, "חיים" המה, ודרך חיוניותם, שווה היא בתכלית לחיים הגשמיים.

- אם בחיים של צמח קיימת פריחה, קל וחומר בחיים של חי, וקל וחומר בו בנו של קל וחומר בחיים של מדבר.

- אם בחייו הגשמיים של המדבר קיימת פריחה, בחייו הרוחניים על אחת כמה וכמה.

כשברא הקב"ה את הבריאה, ברא אף את הפריחה. אלא שפריחה זאת מתבטאת ביטוי שונה, אצל כל אחד מן הנבראים.

* - ככל שהחיים מפכים יותר, עזים יותר, חיוניים יותר, כך הפריחה פורחת יותר, עזה יותר וחיונית יותר ויותר.

הביטוי העז ביותר לפריחה, קיים אצל אלו שחייהם וחיוניותם עזים יותר. אצל אלו שהנם מקור וסיבה לבריאה כולה, לחיים כולם.

~ אצל צדיקים שבדור.

שכן צדיקים אלו, הביאו את החיים לידי ביטויים העז ביותר, ותכליתם העזה ביותר. הצדיקים, אף במותם נקראים חיים (ברכות יח.). אין אצלם, לא הפסקה ולא ניתוק. ממשיכים המה לגדול ולהתגדל, להתרחב ולהתפתח. ממשיכים המה לחיות גם לאחר מיתתם...

- אלו המה, שקיימת בהם הפריחה, בשיא ביטוייה ובשיא חיוניותה.

הביאור הוא, בפריחת הציצים ובגמילת השקדים נודע ונתגלה לכולם האיך נבחר אהרן. יסוד הדבר הוא שהגמול תלוי בדרך נטיעה אם האדם נוטע ועובד ומטפח את מה שנטע כדי שיגדל הפרי נעשה לאיש מצליח והשכר ניתן לו שנבחר לעמוד ולשרת לפני ה'.

32

(יט) והנחתם בא"מ... מטוהו יפרח. מצינו שיש כח גדול ופריחה בבית ה' אפילו לדומם. וכן אמר רב אשעיא. ששלמה נטע בבהמ"ק כל מיני מגדים של זהב והיו מוציאים פירותיהן וכשהרוח מנשבת בהן נושרין שג' ירעש כלבנן פריי... ופרח לבנון (יומא כ"א). וסימן לדבר: "במצרות אלהינו יפריחו" (תהלים צ"ב). וכשנטע שבט ונשיאו יפרח בא"מ - סימן שכאן הוא מקומו (שהוא "שתיל" בית ה': "והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח").

(כג) והנה פרח מטה אהרן לבית לוי. לאות שבחר באהרן לכהן לעבד עבדת המזבח ואת שבט לוי לעבד את עבדת המשכן.

אם כן, בתיקון השלם יהיו הגופים ממש מאוחדים בהרגשתם, ולא רק שיהיה אדם מרגיש את צער חברו, אלא גם את הנאתו, כי מידה טובה מרובה, והיה האחד מתענג מאוד בעונג חברו, כי כוח האחדות יפכה בכל רובדי ישראל, מהנשמה ועד הגוף ממש. והנה מעין זה בא לידי ביטוי בסדר עבודת הכהן הגדול בימי המילואים, שאהרן הכהן עבד בשם כל ישראל ממש, ואף שכביכול לבדו נכנס אל הקודש פנימה, באמת לא היה לבדו, אלא היו כל ישראל עמו בהתכללות גמורה, שכביכול יצאה חיותם מגופם ונתכללה בחיות גופו של אהרן, ונשא אהרן את שמות בני ישראל על לבו, והיו כולם חקוקים בנשמתו ומתכללים באחדות גמורה. וזה ממש בחינת תיקון החטא הקדמוני, שעיקרו הוא פירודא בבחינת הגופים, וכעת שבו להתכלל כאחד ממש.

according to his blessing he blessed them": "He gave each one the blessing that it needed specifically. For instance, to Yehudah, concerning rulership, and to Yissachar, concerning Torah..."

These differences and unique qualities were not a reason for estrangement or dissent among the Tribes, because they were united in their common striving to achieve their common goal — to accept upon themselves and cultivate the kingdom of Hashem Yisbarach. This common goal had a unifying force to it. Their specific missions and individual tasks within the area of their common striving differed from one Tribe to the next only inasmuch as they were their individual contributions towards the attainment of their common goal. This is how מלכות שמים is built, each member of the entire Klal Yisrael contributing his own individual part in a collective endeavor.

When we reflect upon the issue of "יחד" concerning the Tribes of Israel, each one of us must think of himself as "one" of Klal Yisrael. Every person must sacrifice his egoistic strivings for the sake of achieving the communal goal of Klal Yisrael — which is קבלת על מלכות שמים, the eager acceptance to bear the yoke of the Heavenly kingdom, while recognizing that his fellow members of Klal Yisrael, who are different, are playing their unique role in the common goal.

הג"ר שניאור קוטלר זצ"ל היה מביא מאביו מרן הגר"א קוטלר זצ"ל, כי מה שמתפללים במוסף של ר"ה, כי זכר כל היצור לפניך בא מעשה איש ופקודתו - הכונה: התפקיד שלו, כי כל אדם נברא עם תפקידו ושליחותו המיוחדת, וביום הדין של ראש השנה מעיינים במעשיו שעשה מול תפקידו שעברו בא לעולם, ורואים כמה מכוונים המעשים עם התפקיד.

[וכן מסופר על הג' רבי שרגא פייבל מנדלוביץ זצ"ל שהיה איש חי רב פעלים שלא נח ולא שקט כל ימיו לבנות תורה בארצה"ב שפעם בעת שיעור לתלמידיו לפני ימים נוראים ביאר את התפילה במוסף בראש השנה "מעשה איש ופקודתו" "מעשה איש" זה המעשים של האדם, ו"פקודתו" זהו היחס של מעשיו לתפקיד המוטל עליו האם הוא יצא ידי חובת התפקיד המוטל עליו, ומי יכול לומר שיצא ידי חובת התפקיד המוטל עליו! וכן חזר כמה פעמים "מי יכול לומר שיצא ידי חובת התפקיד המוטל עליו" ופרץ בבכי סוער עד כדי כך שהתלמידים ברחו מהחדר. לכל אחד ואחד יש תפקיד בעולם להרביץ תורה ויראה בישראל.

מבאר ה'שפת אמת' את הענין בדרכו ואומר, כי הם הבינו וגם ידעו שאהרן הכהן הוא הנבחר ועל כך לא היו צריכים עוד אות ומופת. תלונתם נבעה מאי ההבנה שכל כוחו של אהרן הכהן נשאב מכוחם הם. הם לא הבינו, שכששליח ציבור מבצע שליחות, אין פירושו שהוא מבצע את השליחות אלא שכל העם כולו אתו בשליחותו. לא אהרן הוא הכהן הגדול לבדו, אלא יש אוסף ענק של פרטים ומעלות המצויים בכל איש ישראל, ואוסף כולו מתרכז אצל איש אחד הבא מכוח כולם ואצלו הוא הופך לכהונה גדולה אחת. הכהן הגדול, מימות אהרן והלאה, אינו אלא בית יד למחתה כולה.

שיעור מאלף זה ביקש משה רבנו להעביר להם ובכן ינוחמו. מטה אהרן פרח והעלה פירות, אך כל זאת אירע רק כאשר היה מונח "בתוך מטותם". כשמטה אהרן מונח לבדו, אין הוא מעלה פירות. כשהצדיק עובד בכוח עצמו, אינו יכול להעפיל למדרגות רמות, רק כשמאסף כל חלקי עבודת הפרטים ומוציא אותם מכה אל הפעולה, אזי הוא פועל ומוציא פירות. תפקיד היחידים לעשות ולבצע ולתקן, אך אין בכוח פשוטי העם להוציא אל הפועל והם נצרכים לכוח הצדיק. העם נוטע זרע ומצמיח ומטפת, המכה בפטיש, ואילו הוצאת הפירות היא חלקו של הצדיק.

* הנביא אומר (ישעיה ג, י) "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו". פרי מעלליו לא כתיב כאן, אלא "פרי מעלליהם" דייקא, שכן הצדיק מוציא את פרי מעלליהם של העם כולו.

בשם הרבי ר' בונם מפרישיטחא זי"ע אמר ה'חידושי הרי"מ' זי"ע, שהדבר נרמז בפסוק (במדבר י, ט) "ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים". אמנם אחיזת המטה היא של הכהן והצדיק, אך הפרחים והציצים והשקדים הם רמז לחלקים הנאספים מכוחם של כל בני ישראל.

דן ויש לומר באופ"א לגבי מה שהק' לעיל, מדוע לקחו את המטות איש איש לביתו, והוא כדי להרגיש שגם אם לא בחר בנו הקב"ה להיות ממשרתי ה' במשכן, אבל אין זה מגרע ומפחית מערך חשיבותינו במה שנוגע לתפקיד המיועד לנו לעבודת ה'. "איש איש את מטתו לקח", כל אחד לקח לעצמו את המטה על מנת להתבטח ולזכור כי לכל אחד יש תפקיד שראוי דוקא בשבילו, לכל אחד יש את החלק המיוחד בבנין כלל ישראל, שהרי כלל ישראל מורכב בייב שבטים, וכל אחד הוא עושה את המוטל עליו, כך נוצרת השלימות של כלל ישראל⁶⁰.

ולפי זה א"ש גם הדעה שהבאנו לעיל, שמשם רבינו לקח מטה אחד וחתכו לשתיים עשרה חתיכות, דהיינו שכונתו היתה להורות דוקא לאחר מחלוקת קורח ועדתו,

שכלל ישראל מורכב מכמה חלקים שמשלימים אותו לגוף אחד, וממילא שגם לא שיך שיקנא שבת אחד בתפקיד של שבת אחר, כי כך נקבעו הדברים שכולם ביחד משלימים זה את זה, ולא שיך שאחד יעשה את התפקיד של זולתו, וכשם שבגוף אחד אין קנאה בין יד ימין ליד שמאל, כי הם מחוברים, ושניהם גוף אחד, כך לא ייתכן שתהיה קנאה שווה בין השבטים, כי כולם גוף אחד עם ייב איברים, וכל אחד ואחד מוטל עליו לעשות את מה שנקבע עבורו⁶⁰.

והנה במה שאמרו במס' אבות (א-ד) הוא היה אומר אם אין אני לי, מי לי וכי, כתב ה'שפת אמת' שיש מסורה על פי חז"ל שיש בתורה ששים ריבוא אותיות כנגד נשמות ישראל, דהיינו שיש נשמה כנגד כל אות ואות שבתורה. והענין כזה הוא כדי לרמוז שכשם שא"ש יהיה עולם בלי החזרה, שהרי הקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא דהיינו שכל קיום העולם הוא רק מכה התורה, לכן כל אחד ואחד מבני ישראל יש להם את חלקם בקיום העולם... שהרי כל נשמה היא כנגד כל אות שבתורה, והתורה ואותיותיה הם מקיימים את העולם וממילא - ש"אם אין אני לי, פי' אם אינני מקיים את תפקידי בעולם, תפקידי שרק אני יכול למלאות ולא שום אדם אחר, אז "מי לי", כי אין מי שיכול לעשות במקומי את המוטל דוקא עלי⁶¹.